

uslovi za najjači mogući učinak i prinos same proizvodnje.

Posao naravno nije lak. Ko ima uvide u stvarni svagdašnji privredni rad i njegove mnogobrojne i često zapletene suvislosti, taj će znati ocijeniti svu zamašnost, a i naporanost toga rada. Privreda, proizvodnja, stvaranje svih dobara za udovoljavanje potrebama narodne zajednice i svakog radnog čovjeka nije djelo kratkoročnih improviziranih mjera, pa tako i sadašnje mjere naših mjerodavnih faktora nisu zato ni zamišljene kao neka improvizacija, nego kao planski uvod u veliko

djelo produbljenog preobražaja društva. U toj činjenici leži i jamstvo za konačni uspjeh. Počinje novo poglavlje. Što je dosada rađeno i urađeno, nije bilo uzalud. Što dolazi to će crpsti svoju snagu i svoj zalog sigurnog efekta iz dosadašnjeg rada i iz svega što je bilo pozitivno u dosadašnjim rezultatima. A toga pozitivnoga to se može reći, nije bilo malo. To važi i kraj svega onoga što u početnom stadiju nije moglo biti stopostotno svrsishodno i uspješno. Sada se čini ogroman korak naprijed na putu još jače racionaliziranoj upravi i privredi.

RIBARSKA KONFERENCIJA U ZADRU

Kako smo već javili, održana je u Zadru 12. VI. 1950. Prva savezna konferencija o ribarstvu. Nakon opširnih rasprava Konferencija konstatirala je da smo postigli veoma značajne uspjehe na obnovi i razvoju ribarstva, ali pred nama stoje veliki daljnji napori, koje moramo izvršiti, da bi naše ribarstvo razvili na onaj stepen, koji ono može dostići, s obzirom na velike mogućnosti koje se kriju u ovoj privrednoj grani.

Prije svega naglašava se činjenica, da daljnjem razvoju ribarske proizvodnje predstavlja ozbiljnu kočnicu nesrazmjer u razvitku djelatnosti o kojima najdirektnije ovisi uspjeh proizvodnje riba, a to su organizacija otkupa i prometa ribom, ribarska industrija i brodogradnja i snabdijevanje ribarstva potrebnim materijalom.

U vezi tih važnijih problema i ostalih pitanja, konferencija donosi slijedeće zaključke:

ORGANIZACIONA PITANJA

1) U svrhu što boljeg razvoja ribarstva kao važne privredne grane i što uspješnijeg izvršenja zadataka postavljenih na konferenciji smatra se nužno potrebnim osnivanje jednog samostalnog saveznog organa za ribarstvo.

2) Najhitnije organizaciono oformljenje i učvršćenje privrednih rukovodstava po grani ribarstva u svakoj narodnoj republici.

3) Osnivanje zavoda za unapređenje ribolovne tehnike, koji bi obuhvatio u svom radu sve mnogobrojne probleme koji stoje otvoreni, a od njih ovisi povećanje proizvodnje i smanjenje oscilacija u količini ribolova.

4) Najhitnije u potpunosti regulirati pitanje zadružnog sektora u slatkovodnom ribarstvu i njegovog punog učestva u ribarskoj proizvodnji.

5) Organizaciono učvrstiti ribarska poduzeća u državnom sektoru, a naročito pažnju posvetiti brigadnom grupnom sistemu rada.

čaja dru-
jamstvo
novo po-
no i ura-
dolazi to
voj zalag
njeg rada
no u do-
oga pozi-
nije bilo
noga što
oglo biti
uspješno.
k napri-
aliziranoj

ANJA

voja ribar-
ane i što
a postav-
se nužno
samostal-
stvo.
no oform-
i rukovod-
svakoj na-

napređenje
uhvatio u
probleme
i ovisi po-
nje oscila-

regulirati
slatkovod-
nog učesća

i ribarska
u, a naro-
tom grup-

6) Obezbijediti provođenje u život zakonskih propisa o čuvanju i zaštiti voda.

PROIZVODNA SREDSTVA I OPŠTE SNABDIJEVANJE RIBARSTVA

1) Provesti mehanizaciju brodogradilišta, izgradnju najnužnijeg broja hangara, aktivizaciju malih lokalnih zanatskih brodogradilišta za održavanje manjih ribarskih brodova zadružnog i privatnog sektora, te zaduženje industrijskih poduzeća za izradu opremnih predmeta za brodove i to: mašinske telegrafe, navigaciona svjetla, vinčeve, brusole i ostalo.

2) Izgraditi potrebne brodogradilišne kapacitete za slatkovodno ribarstvo, kako za održavanje postojećih, tako i za izgradnju plovnih objekata.

3) Obezbijediti ribarstvu najnužniji broj motora i rezervnih dijelova za postojeće motore.

4) Riješiti pitanje uvoza potrebnih količina kvalitetnog (»Maco«) pamuka, da bi se mogle izrađivati ribarske mreže duže trajnosti (predratne mreže trajale su 3—4 godine, a sadašnje traju svega jednu godinu).

5) Poraditi na podizanju jednog remontnog objekta za morsko ribarstvo, u kojem bi se vršili popravci brodova i motora.

6) Najhitnije obezbijediti sva ribnjačarstva u FNRJ potrebnim količinama hrane za ishranu riba.

UNAPREĐENJE PROIZVODNJE

1) Posvetiti ribarstvu Istre još veću pažnju nego dosada, kako bi što prije bilo dovedeno na predratni stepen.

2) Ribarstvu Crne Gore pružiti jaču mogućnost tehničkog razvoja. U vezi toga potrebno je da naučne ustanove što prije riješe one probleme za koje je naročito zainteresirano ribarstvo NR

Crne Gore, a to je problem kočarenja i lova sa parangalima.

3) Uvesti racionalniji i mehanizovani rad u tvornice ribljih konzervi. Prije svega mehanizirati izradu limenih kutija i time likvidirati usko grlo u proizvodnji naše riblje industrije.

4) Izgraditi ribarsku luku sa solionom na Palagruži.

5) Izraditi konkretni plan organizacije preradbe ribljih otpadaka i inače neiskoristljive ribe.

6) Pozvati talijanske stručnjake za lagunarno ribogojstvo, da nam dadu stručna mišljenja i nacрте za savremenu izgradnju takvih ribnjaka kod nas.

7) U morskome i slatkovodnom ribarstvu postepeno uvesti praktično dimljenje sardela i druge ribe bez i sa sterilizacijom, posljednje bez ili sa uljem. U tu svrhu prenijeti peći iz Crnojevića Rijeke u Bar, kako bi se ostvario kontinuirani rad dimljenjem ukljeve zimi, a sardele ljeti.

8) Karinsko more proglasiti nacionalnim gajilištem školjkaša, da ne bude ometano drugim ribolovom, koje je i tako tamo bez praktičnog značaja.

9) Kod izrade projekata svih melioracionih radova na ribolovnim područjima potrebno je konzultirati ribarske stručnjake i uzeti u obzir potrebe ribarstva.

10) Provoditi općenito u praksu sistem vučarenja koje praktikuje Institut u Splitu, tj. bez mješanih strugara.

11) U svrhu poboljšanja kvaliteta naših mreža posvetiti naročitu pažnju uzgoju dugovlaknatih sorti pamuka, po mogućnosti i mako-a.

12) Povesti najoštriju borbu za likvidaciju ribljih bolesti na ribnjačarstvima.

13) Najhitnije poduzeti mjere da se spriječi zagađivanje i trovanje otvorenih voda sa strane industrijskih poduzeća.

KADROVI

1) Posvetiti veliku pažnju uzdizanju novih kadrova u ribarstvu. U tu svrhu učvrstiti i proširiti ribarski tehnikum za slatkovodno ribarstvo u Zrenjaninu i dati mu savezni značaj.

2) Isto tako poboljšati rad ribarskog tehnikuma za morsko ribarstvo u Zadru s obzirom na nedostatak stručne literature. U vezi toga bilo bi potrebno formirati jedan odbor, koji bi se bavio izdavanjem udžbenika za Ribarski tehnikum i druge stručne literature.

3) Omogućiti našim stručnjacima specijalizaciju u inostranstvu po pojedinim granama ribarske proizvodnje.

4) Održati najmanje jednom godišnje savjetovanje stručnjaka iz svih narodnih republika u svrhu izmjene stečenih iskustava. Isto tako održavati savjetovanja po određenim granama ribarstva.

PLASMAN RIBE

1) Dobro organizirati otkupni aparat, koji će svu lovinu prihvatiti i dalje distribuirati. Osnovnu teškoću u ovom pogledu predstavlja pomanjkanje leda i pomanjkanje odgovarajućih prevoznih brodova. Da bi se ovo riješilo potrebno je čim prije podići na najpodesnijim mjestima uz jadransku obalu i proizvodnim centrima slatkovodnog ribarstva potreban broj novih ledana i sagraditi potreban broj prevoznih brodova.

2) Provesti dobru organizaciju soljenja morske ribe, da bi se u momentima maksimalnih ribolova ona mogla potpuno iskoristiti. Da bi se ovo postiglo, treba uz postojeće kotarske solione izgraditi još potreban broj novih soliona u jačim ribolovnim centrima.

NAUČNI RAD

1) Poduprijeti nastojanje Oceanografske stanice u Dubrovniku i držav-

nog ribolovnog sektora NRH i NR Crne Gore za proširenje ribolova na neiskorišćena duboka područja Jadrana dubinskim parangalima uz ispitivanje mogućnosti kombiniranog lova vuča — parangali.

2) Osposobiti za ispitivanje gajenje školjkaša (rakova i spužava) Ribarstvenu stanicu u Stonu i omogućiti eksperimentalni rad pri poduzeću »Dagnja« u Novigradu.

3. Omogućiti našim Institutima nabavu materijala za eksperimentiranje na usavršenju tehnike ribolova:

- a) pri Tvornici mreža u Zadru i mimo plana,
- b) u prodavaonicama za vezanu trgovinu bez bonova, odnosno pomoću ustupljenih bonova u tu svrhu,
- c) omogućiti opskrbu posada istraživačkih brodova iz pomorske opskrbe brodova i dopunsko snabdijevanje istraživačima prema uredbi sa izvjesnim terenskim dodatkom hrane u naravi.

4. Poduprijeti na terenu nastojanja Instituta u Splitu na pronalaženju markiranih sardela.

5. Omogućiti hitno Institutu u Splitu motorno plovilo za organizaciju i kontrolu sabiranja ribarstveno-biološke statistike, te svu ostalu pomoć u radu.

6. Kod predstojećih ispitivanja sardela i skuše na zimskim boravištima naročitu pažnju posvetiti području Pala-gruža.

7. Obezbijediti devize za nabavu radnih sredstava i literature za uspješno odvijanje naučno-istraživačkog rada na unapređenju morskog i slatkovodnog ribarstva.

8. Mnogo jače razviti naučno istraživački rad u slatkovodnom ribarstvu, u koju svrhu treba organizirati Savezni institut za slatkovodno ribarstvo, s ti-

RH i NR
bolova na
ja Jadrana
ispitivanje
za vuča --

je gajenje
a) Ribar-
gućiti eks-
zeću »Da-

tutima na-
imentiranje
va:

u Zadru i

za vezanu
a, odnosno
i bonova u

posada is-
iz pomor-
i dopunsko
vačima pre-
snim teren-
rane u na-

nastojanja
aženju mar-

tu u Splitu
ciju i kon-
biološke sta-
u radu.

tivanja sar-
avištima na-
ručju Pala-

nabavu rad-
za uspješno
tog rada na
latkovodnog

čno istraži-
ribarstvu, u
rati Savezni
arstvo, s ti-

me, da se postojeći Institut za slatko-
vodno ribarstvo u Zagrebu pretvori u
Centralni savezni institut.

9. Usmjeriti rad naučno istraživačke
službe slatkovodnog ribarstva na rješa-
vanju problema ribarske proizvodnje. U
tu svrhu potrebno je izgraditi pokusne
ribarske stanice.

10. NR Makedoniji i Crnoj Gori pru-
žiti najhitniju pomoć u naučno-istraži-
vačkom radu na sektoru ribarstva.

OSTALA PITANJA

1. Donijeti najhitnije uredbu o plaća-
ma i radnim odnosima, radi reguliranja
tih pitanja kako u morskome tako i u
slatkovodnom ribarstvu.

2. Riješiti pitanje redovne isplate
računa od strane banaka ribarskim za-
drugama za prodanu ribu. U protivnom
slučaju dovodi se u pitanje rad zadru-
ga i time izvršenje plana proizvodnje.

3. Osigurati ribarima bolje snabdije-
vanje živežnim namirnicama linijom ga-
rantiranog snabdijevanja i putem ve-
zane trgovine .

4. Najhitnije riješiti problem socijal-
nog osiguranja ribara -- zadrugara.

5. Sportskom ribolovu, kako na slat-
kovodnim vodama tako i na moru, po-
svetiti odgovarajuću pažnju i pružiti
potrebnu pomoć, kako bi on mogao
izvršiti sa uspjehom namijenjene mu
zadatke.

O PRILIKAMA U RIBARSKOJ PRIVREDI U VOJVODINI

Kroz poslednju godinu dana radovi
na unapređenju ribnjaka, ribolova i ri-
barske industrije u Vojvodini znatno su
napredovali.

Na samih nekoliko kilometara od
Beograda, na teritoriji Vojvodine, po-
diže se jedan veliki ribnjak, koji bi tre-
bao da obilno i stalno snabdeva Beograd
svežom ribom, šaranima. Taj je ribnjak
izgrađen na terenu Pančevačkog rita,
ali još nije potpuno završen. Kada se
završi, to će biti jedan od najvećih
ribnjaka na Balkanu.

Bilo je predviđeno da se uz ovaj ri-
bnjak osnuje i jedan institut za prouča-
vanje života riba. Da je ovaj ribnjak
završen, bio bi već dosada poslužio
kao pomoćno sredstvo studentima Vete-
rinarskog i Poljoprivrednog fakulteta,
koji žele da se iz svoje inicijative po-
svete i ribarstvu, jer se na nijednom
od ovih fakulteta još ne predaje ništa
o ribama, niti o gajenju riba, niti o pa-
tologiji riba, niti o ribarstvu kao pri-
vredi.

Drugi ribnjak nešto manjeg kapaci-
teta od gornjeg bio bi onaj u Sremskim
Boljevcima, koji je u stalnom pogonu
i vrlo je produktivan.

Osnivanjem ribarskog gazdinstva
»Tamiš« daje se mogućnost iskorišća-
vanja voda male reke Tamiša i kanala
Begeja u racionalne ribarske svrhe, jer
su se te vode dosada iskorišćavale ne-
racionalno i više destruktivno, riba se
uništavala na sve moguće načine. Obe
vode biće od velike koristi za ribolov
ako se nasade ribljim mladem, ako se
organizuju mrestilišta, bude li se uz to
strogo pazilo da se riba ne uništava ne-
dozvoljenim sredstvima i ne budu li fa-
brički objekti puštali u njihove vode
štetne gasove i razne otrovne industri-
ske otpatke. Uz ove vode trebalo bi ra-
zumno iskorišćavati vodoplavne terene
oko njihovih obala.

Najveći ribarski rad na teritoriji
Vojvodine zasada je završavanje veli-
kog ribnjaka u Kolutu kod
Sombora. To je upravo jedan od